

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

ac 1 șir garmond: priua-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înalate.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Românii și Sașii.

A fost o vreme, când fundatorii „Tribunei” trebuiau să ducă adevărată luptă împotriva Românilor cari socoteau că fac politică „mare” combatând pe Sași.

Azi lucrurile par cu desevirșire schimbate.

„Tribuna” — ca și în trecut de altfel — a scris cu simpatie despre adunarea generală electorală ce s'a ținut Duminecă la Sibiiu. Ear' între Români cari au asistat la adunare, la tot casul o onoare aceasta, vedem că au fost Români cari în trecut nu s'au arătat tocmai încântați de Sași.

Ce s'a întâmplat adevărat?

Hată ce. Ori cât au fost și sunt de guvernamentali, proiectul de lege mai recent privitor la maghiarizarea numelor comunelor i-a scuturat și pe Sași. Au protestat întâiu în centru, la Sibiiu, în consiliul comunal și în adunarea generală electorală. Au protestat apoi la Brașov, unde protestului lor de alaltăieri s'a alăturat și un glas românesc.

Ei bine, lucrul acesta i-a desconcentrat pe Unguri.

Cum se poate — întreabă ei — Sașii se aliază cu Români contra noastră?

Și eată în ce termeni vestesc primejdia:

„Proiectul de lege despre maghiarizarea numelor comunelor în chip uimitor i-a strâns într'o tabără pe Români ultraiști și pe Sași, cari s'au hotărât ca ceea-ce până acum făcea fiecare separat, d'aci încolo împreună să calomnieze nația noastră”.

Așa scrie „Egyetértés” dela 30 Nov.

Ear' ca sgomotul să fie cu atât mai mare, deci ca Ungurimea cu atât mai ales să sprigine pe Bánffy în acțiunea sa de maghiarizare, singura mână-tuitoare de maghiarizare denunță o adevărată conspirație. Fruntașii români dela Sibiiu, așa află din isvor sigur, s'au înțeles cu Sașii — Duminecă și Luni la amiazi — (vedeți că presa maghiară e perfect informată de toate) să facă un compromis pentru a porni o acțiune comună.

„Valahii — scrie numitul ziar — au primit propunerea Sașilor pentru stabilirea unui program comun, ca astfel cu puteri unite să lupte contra dușmanilor patriei. Pentru pecetuirea acestei frățietăți, eri s'au și adunat la un banchet, unde s'a cântat „Gott-erhalte” și imnul agitatoric „Deș-teaptă-te Române”, ținând apoi și vorbiri aprinse în contra a tot ce este un-guresc.”

S'ar fi hotărât între altele ca Români să meargă la „Sachsenland” și să adunarea acestuia să trimită telegrame de adesiune.

Păcat, că noi nu putem confirma cu aceeași convingere cu care Ungurii afirmă aceste.

Am dorit însă din tot sufletul ca întreaga spaimă a ziarului unguresc să se întemeieze pe fapte reale.

Înadevăr, dacă și Sașii ar lupta contra nefericitului curent șovinist,

cu cine ar mai rămâne Ungurii? Cu Rutenii, cari de foame fug în America, și cu Ovrii, cari li spriginesc pentru-că le dă voie liberă să speculeze tot și toate!

Că o parte dintre Sași — cei verzi — simpatisează cu mișcarea naționalităților, o știm. Pentru-că întocmai ca și noi, Sașii verzi în primul rând luptă contra eghemoniei maghiare și pentru egala îndreptățire a naționalităților.

Ear' că rău fac ceilalți Sași — bêt-rânii — dacă mai spriginesc guvernul, se poate vedea și din faptul, că guvernul nu-i cruță nici pe ei ear' presa maghiară scrie că și ei, până acum separat de noi, calomniază nația maghiară.

Dacă nu i-a venit deci nici unui Sas ori Român în minte să încerce a apropia aceste două naționalități d'opotriva primejdiute prin proiectele de maghiarizare, scrisese ziarului maghiar ar trebui să ne deștepte și pe unii și pe alții.

E numai un svon și totuși curajoșii patrioți strigă că din gura șerpelui. Ce ar fi oare când apropierea dintre cele două naționalități i-sar da expresie în chip impunător, prin anume manifestațiuni de cari Ungurii se tem deja de pe acum?

Intr'adevăr, care Român nu s'ar bucura, când s'ar realiza planul — conceput deja după informațiunile ziarului maghiar — ca prelații români și sași să fie rugați a protesta și ei cu tărie contra noului atentat ce se contem-plează într'u desființarea naționalităților?

Ziarul maghiar se mângăie cu un singur lucru: zice că „din fericire sunt Români și încă de cei cu vază, cari nu se lasă a fi seduși de Sași!...” Unul dintre aceștia i-a spus corespondentului, că va lucra contra Sașilor, de oarece „de două sute de ani Viena ne-a folosit într'una ca instrument în contra fraților din patrie...”

Cam ce fel de Român poate fi acest Român cu vază, nu e greu de ghicit — după logica lui: fiind-că Viena ne-a folosit ca instrument contra fraților din patrie, haid' să nu ne apropiem de Sași, ci să ținem cu Ungurii, cari-s mai de omenie de cât... Nemții!

Aferim logică!

Noi întrebăm însă, fie că Sașii ar lupta înțelegi cu Români, fie că vor rămâne separați ca azi, întrebăm adevărat: Când în chip neîndoios majoritatea cetățenilor din patrie se ridică contra proiectului de lege maghiarizator, în virtutea cărui princip guvernul se încorpățează să facă lege dintr'un proiect monstruos?

Numai în virtutea forții de cari dispune, forța brutală însă, că cea morală nu e pe partea lui.

Nu se gândește el oare, că majorității cetățenilor i-ar putea veni odată în minte ca tot prin forța brutală să încerce a desființa ce el spre a noastră stricăciune numai prin forța brutală ticluște?

E cu minte oare, ca fără intrerupere să tot întindă coarda?

Provisoratul. Întrebat asupra situației din Austria, secretarul de stat Grünzestein, din ministerul de finanțe maghiar, a spus că guvernul maghiar are toată speranța, că provisoratul în Austria va fi primit pe cale parlamentară. Nu a fi deci nici o nevoie ca statul ungar să se gândească și să iee măsuri extraordinare nici cu privire la înființarea biurourilor de vamă la frontiera austriacă (ar trebui să înființeze 60 biurouri de vamă), nici pentru paza altor drepturi asupra căror — în lipsa încheierii provisoratului — ar trebui să dispună independent.

Sașii contra maghiarisării.

Luni după amiază consiliul comunal din Brașov a ținut ședință în care după o lungă discuție s'a hotărât să se facă o reprezentație către guvern, protestându-se în contra proiectului de lege de maghiarizare a numelor comunelor.

In numele Sașilor a vorbit Carol Thomas.

Contra reprezentării a vorbit ungurul Moor Gyula, care ca ori-ce patriot, nu vede nici o primejdie în nici un act cu tendențe de maghiarizare.

Dr. Carol Lurtz a propus amendamentul, că și la Dietă să se facă protestare, ear' la M. Sa să se trimită o deputație monstră. El a accentuat necesitatea solidarității naționalităților.

DI Dr. A. Murășanu s'a alăturat acestei propuneri, care s'a și primit.

Serisoare din București

Banchetul dela Craiova. — Întrunirea dela Iași. — Deschiderea corpurile legiuitoare. — Pacea între liberali.

29 Noemvrie.

În săptămâna trecută am avut de înregistrat banchetul dela Craiova, la care au fost invitate căpeteniile liberale și unde dl Sturdza a ținut un discurs, arătând programul de muncă al guvernului și a făcut apel la unirea tuturor liberalilor, ca astfel în sesiunea viitoare legislativă să se poată realiza cât mai multe din punctele programului politic dela Iași.

Conservatorii au ținut și ei o întrunire (a Cercului de studii) la Iași, unde s'au dezbătut deosebite chestiuni, dintre cari mai ales conferența d-lui D. S. Nenitescu asupra reprezentării minorităților a produs discuție mai lungă și interesantă.

Deschiderea corpurilor legiuitoare era așteptată cu atât mai mare interes, cu cât lumea politică se alarmase oarecum asupra situațiunei partidului dela putere. Se scriesese anume că între guvern și cei dela ziarul „Drapelul” relațiunile ar fi încordate. O delegație compusă din d-nii D. Sturdza, E. Stătescu, P. Aurelian și D. Gianni a aplanat însă divergențele, așa că alegerea de azi a biroului Camerei și Senatului a decurs în perfectă înțelegere.

Președinte al senatului a fost ales dl E. Stătescu, cu toate voturile liberalilor (88) și 7 voturi albe. Vicepreședinți au fost aleși d-nii Nicolaid, președintele banchetului dela Craiova, N. Game, primarul Iașilor, V. A. Urechii, și P. Grădișteanu.

Președinte al Camerei a fost ales dl D. Gianni, ear' vicepreședinți d-nii C. Nacu, fost ministru în cabinetul Bratianu, C. Stoicescu, fost ministru în cabinetul Sturdza și Aurelian, V. Lascar și St. Șendrea foști miniștri în cabinetul Aurelian.

În vorbirea prin care D. Gianni a mulțumit pentru alegere, a accentuat solidaritatea care domnește în partidul liberal și a spus, că guvernul se bucură de întreaga încredere a majorității strâns legată pîntr'un program politic și prin încrederea ce o are în bărbații probați ai partidului.

Noul guvern austriac.

După-ce M. Sa a primit grațios cum se zice în actul oficial, demisia contelui Bardeni, ceea-ce pare a însemna mai mult răceală, deoarece-ce nici măcar nu i-se mulțumește pentru „serviciile prestate”, baronul Gautsch a reușit să compună următorul cabinet:

Președinte și interne baronul: Gautsch;
Apărarea națională: contele Welsersheimb;
Finanțe: Dr. Böhm-Bauwert;
Comerciu: Dr. Körber;
Culte: contele Latour-Baille;
Agricultură: contele Bylandt-Rheydt;
Justiție: Dr. Ruber;
Căile ferate: Dr. Wittel.

Polonii au refuzat să primească locul de ministru fără portofoliu, pe care-l avusese Ritter.

Noul minister este deci minister de funcționari, fiind în cabinet cinci foști șefi de secție în diferite ministere.

Noul minister poate fi considerat ca minister cu tendențe clericale.

În fața noului cabinet, partidul tinerilor cehi, polon și partidul german catolic s'au declarat, că vor păstra o atitudine solidară.

Opoziția germană a ținut alaltăieri și ea conferință și s'a stabilit deasemni să fie solidari a cere: revocarea ordinelor privitoare la limbă precum și nimicirea propunerii lui Falkenheym, votată de parlament.

La toate acestea majoritatea desigur nu se va invol, căci aceasta ar fi să sancționeze domnirea minorității și să facă iluzorie ori-ce voință a majorității.

În privința ordinațiunilor de limbă „Reichswehr” scrie, că Gautsch va trata cu partidele pe baza proiectelor lui Pfersche și Ulbrich.

Cât despre provisorat, se vorbește, că se va face ca la 1877: un provisorat petrei luni.

Afacerea Dreyfuss.

Serisorile lui Eszterhazy. — Alte descoperiri.

În una din scrisorile sale, ale căror autenticitate este confirmată de generalul Pellieux, contele Eszterhazy scrie:

„Poporul acesta (francez) este lipsit de orice simț omenesc. Dacă ar veni cineva mâne la mine și mi-ar zice: „O să mori ca căpitan de ulani, în care interval pe Francezi îi seceră, așa fi cel mai fericit om din țară. Imi pare rău, că am părăsit Africa și am venit în afurisita asta de Franță. Aș fi capabil de fapte mari, dacă mi-s'ar da ocazie ori de crime, numai să mă pot resbuna. Nici un câne n'aș putea bate, dar' o sută de mii Francezi aș omorî cu adevărată plăcere”.

Își poate închipi ori-și-cine, că ce senzație produc scrisorile acestea în Franța. Ele sunt scrise către un amic al contelui.

*

Vorba e, că vinovăția lui Eszterházy nu dovedește încă nevinovăția lui Dreyfuss. Din contra „*Echo de Paris*” afirmă, că în curând se va dovedi, că întreaga intrigă a Ovreilor se face zadarnic, deoarece ce Dreyfuss este bine condamnat.

Din România.

Intrunirea ovreilor.

Duminecă trebuia să se țină în sala Dacia intrunirea convocată de către „Asociațiunea generală a israeliților pământeni”, intrunire însă care nu s'a putut ține din cauza unor scandaluri întâmplătoare.

Fată amănuntele în privința acestor scandaluri:

Imediat ce s'a afișat pe zidurile Capitalei manifestul comitetului de organizare al intrunirii, ma mulți antisemiți au scos un manifest prin care se adresau cetățenilor: „*Veniți la sala Dacia și opriți intrunirea sacrilige a acestor străini, veniți căci lupta ce s'a deschis între noi și ovrei, este luptă pe viață și pe moarte!*”

Într'adevăr, acest manifest a avut răsunet mai ales printre studențime.

Astfel, înainte de oara fixată pentru deschiderea ședinței, un număr de vre-o 100 studenți și antisemiți în frunte cu studenții Miculescu, Danielopolu, Antemireanu, etc. au ocupat sala și în special locurile din fața scenei.

Mulți din ovrei, prevăzând izbucnirea unui scandal, au renunțat de a mai veni la intrunire, ear' cei cari au venit, s'au instalat prin lojile de sus și puțin prin sală.

La orele 2 și jumătate sosește comitetul „Asociațiunii israeliților” în frunte cu dl Dr. Westfried și delegații din provincii cari ocupă scena.

În același timp sosește și d-nu deputat Vasile Kogălniceanu.

Ovreii îl aclamau, ear' studenții îl iau în batjocură strigându-i:

— Bravu Vasilichi! Să te împumuntenim și pe tine Vasilichi!..

Aceste apostrofări dau loc la mici tulburări.

Președintele, dl D. Westfried, încearcă să deschidă intrunirea explicând scopul ei.

De odată studentul Miculescu se ridică cerând să fie înscris să iee cuvântul.

Se naște un tumult, unii aplaudă alții hui-duesc și fiteră.

Președintele declară că va da ori-cui cuvântul însă recomandă liniște.

Se aud strigăte:

— Afară jidani! Jos cu ei, n'au drepturi — jidani!..

Se naște alt tumult; în sală încăerări. Combatanții pun mâna pe scaune și încep să svirle cu ele. Din loji de asemenea se svirle scaune în capetele celor din sală.

Cei de jos sfarmă scaunele și crâmpoale servesc de bombardament în contra celor de pe scenă și din loji.

Ovreii încep să părăsească sala, însă în coridoare învâlmășeala și încăerarea continuă.

În sală adevărat câmp de ciomege; sburăturile și bătăile continuau.

Un student Scarlat, din anul II de drept e lovit în obraz cu o sticlă de apă și e rănit foarte grav. Sângele îi curge șiroaie pe haine.

Furia studenților devine tot mai mare. Toți ovreii fug în toate părțile căutând să scape.

Unii se ascund printre culisele scenei, alții fug pe din dos și caută scăpare pe scena din grădina.

Deputatul Kogălniceanu și comitetul „Asociațiunii” reușesc să se strecoare pe din dos și găsesc adăpost în hotel.

În timpul acestor tulburări sosesc câțiva agenți de-a poliției însă se retrag neputând restabili ordinea.

În stradă se aflau agenții poliției, inspectorul Otnescu și comisarul Niculescu, cu gendarmi, cari au operat mai multe arestări.

S'au făcut peste 40—60 de arestări.

Dintre ovrei sunt vre-o 20 grav bătuți și răniți.

Vre-o 4—5 studenți de asemenea au fost răniți.

Odată deșertată sala, studenții au ținut ei o intrunire în care au vorbit d-nii Miculescu, Danielopolu și alții printre cari și Gherghel.

S'au hotărât ca studenții să țină Duminecă o intrunire prin care să protesteze în contra mișcării ovreilor.

S'a făcut apoi o manifestație prin cartierele evrești.

Manifestanții s'au întrunit în cortegiu și au parcurs calea Victoriei până în strada Nouă unde apoi s'au împrăștiat.

Frăția Româno- Slovacă- Sârbă.

În cel mai din urma Nr dublu al „Tribunei Poporului” să face amintire întră știrile zilei despre tărăboiul cel fac fițuicele patriotice din Arad, despre tendințele daco-româniste ale „panslavului” preot din Nădlac, Bor Lajos.

Auziți numai! un „panslav” încarnat (zisa lui „Arad és Vidéke” pe când a fost ales părintele Bor în Nădlac) apostol înflăcărat al daco-românismului. Minte și logică patriotică.

Înainte de toate să întrebăm pe domniile aceștia, că înțeleg ei, ce va să zică „panslav” și „daco-roman”? E posibil ca un panslav să fie deodată și daco-roman?

Nu cercetează crășmele afumate, precum se zice în „Arad és Vidéke”, ci da, unde numai i-se dă ocaziune a putea fi între frații săi de luptă și suferințe Români, el e acolo îmbărbătându-i și inspirându-le curaj și bărbăție față de dușmanul comun.

Da hotărât a denegat cererea vre-o cătorva credincioși renegați, cari pe bună cale nici nu contribuie aproape cu nimic la susținerea comunei, — de a le predica unguște.

Dar, ce să le faci, dacă popa Bor nu vrea să-i asculte?

Încât despre celelalte învinuiri și calomnii la adresa bravului preot slovac, fiind minciuni josnice și scornituri tendențioase, nu țin de demn a reflecta.

Atâta despre aceste.

Pentru încheere: Părintele Bor e un demn și adevărat conducător al slovacilor din Nădlac. De când e d-sa în Nădlac, Slovacii încep a se cunoaște și în ori-ce afacere bucuroși dau mână cu frații lor de luptă Români.

Românii, voind a da satisfacție bravului preot, pentru calomniile și minciunile ce le-a aruncat asupra d-sale atare jidovaș din Nădlac, s'etos de a deveni și el reporter, (și-a găsit sacul petecul), aseară la oarele 7 în frumoasă cunună, luând cu sine vre-o câțiva fruntași Slovaci și Sârbi, i-au aranjat o serenadă, înțonându-i la ferești muzica mai multe piese slovacă, românești și sârbești. Părintele Bor în o limbă dulce slovacă mulțumindu-ne pentru ovațiuni, ne asigură despre neclintita d-sale încredere și stimă.

Un puternic „Nazdar” și ne-am depărtat liniștiți. *Nădlăcanul.*

Vânătoarea de lei

— Schiță —

De

T. D A U L.

În timpul de astăzi zilele fiind atât de grele, încât încovoiați sub povara lor de multe ori ne întrebăm: ce folos avem dela lucrul cutare și cutare.

Poate ca unii dintre cetitori, ar dori să știe mai înainte de toate, ca spre ce scop sunt create aceste animale atât de frumoase și mari dar' neactive, și în genere ce folos tragem din existența acestui regim de animale?

Eu la aceasta răspund: cea mai frumoasă misiune a minții omenești e, că se scruteze în mîile de ființe a naturii, gândul creatorului lor; fiind acel gen al științei cel mai îndrăzneț unde omul numai pipăind și aproape numai suspiciunând își spune părerea, cu atât mai virtos deoarece ce în acest vast și nemăsurat teritor al orizontului ușor poate rătăci.

În natură nimic nu e neluat în seamă; ori care ființă are un scop mai mare sau mai mic, și acesta e un adevăr pe care a-l trage la îndoială ar însemna o lipsă totală de cultură și chiar o negare absolută a celui ce le-a creat.

Ceea-ce se poate atribui leului, e cu deosebire împregiurarea, că acesta prin construcția lui corporală, a avut mai mult asupra omului scopul moral decât folosul material.

În leu natura a preferat a arăta omului mai mult chipul de vitejie și curajul în grozitor.

Putem zice, că ori-ce concepțiune urtă în mintea omenească, și are originea totdeauna în cutare lucru sau obiect al naturii; și tot din acest punct de vedere mă-necând deducem logic, că natura e școala cea mai superioară care poate deprinde memoria și poate îmbogăți ideile acesteia.

Astfel iepurele ne arată slăbiciunea timiditatea și frica, vulpea violența, pisica modestia și supunerea, tigru furia, cănele fidelitatea de serviciu, albina diligența, leul însă mai pre sus de toate curajul și puterea nemărginită între toate vietățile naturii.

Omului i-s'a dat un lucru, care afară de el lipsește în ori care alta ființă a naturii — priceperea, judecata de sine și ca aceasta calificându-se, se asimilează în el totodată sumarul tuturor calităților ce sunt pe rând arătate în toate ființele și creaturile naturii.

Între aceste calități, una ce mai mult se poate valora în om e curajul.

Studenții vagabonzi

în

VEACUL AL XVI-LEA.

Moravurile atât de curioase ale studenților germani de azi — își au complementul necesar în trecut. Numai în antecedentele universităților din veacul de mijloc trebuie să se caute explicația ciudățeniilor cari caracterisă viața actuală a studenților germani. Asupra acestui subiect, d. Bernard Bouvier profesor la universitatea din Geneva, a ținut de curând în Lyon o conferință, din care vom căuta să reconstituim câte-va părți din viața intimă a studenților germani din veacul al 16-lea.

Înainte de veacul al 14-lea, Germania n'a avut universități. Abia în 1365 și în 1386 au fost fondate acelea din Viena și Heidelberg, după modelul facultăților celebre din Bologna și din Paris.

În veacul al 12-lea s'au creat în Germania nouă școli superioare având un caracter pur eclesiastic din cari șease există și azi. Universitățile acestea aveau două categorii de studenți. Pe unii înmatriculați la o universitate, cari și făceau studiile dobândind gradele lor, și pe alții cari, fără câmin, treceau de la o școală la alta, trăind

din milă, din înșelătorie și din credulitatea publică.

Studenții rătăcitori sunt o proprietate exclusivă a poporului german, care în toate vremurile a avut un gust pronunțat pentru viața nomadă. Studenții rătăcitori mai erau împinși și de un instinct de dispreț și averșiunea pentru viața reală și de gustul neprivăzutului care seduce și farmecă de obicei spiritul tinerimei. Trăind mereu deasupra și în afară de toate corpurile organizate, școlarii aceștia rătăcitori au sfârșit prin a fi considerați ca un popor a parte, neavând nimic comun cu ceea-ce îl înconjoară.

Savantul Conrad Gessner a susținut chiar că ei se scoborau de la vechii Druizi, isgoniți din Galia de Tiberiu și de Claudiu! Ori-cum, ei au fost niște adevărați cavaleri vagabonzi ai veacului de mijloc, mergând de la un târg la altul, și exercitând pe rând meseria de cântăreți, de negustori, de doctori, de franciscani cerșetori, de căutători de comori, de vânători de talismane, de mercenari, și mai ales acea de oameni veseli cari n'aveau grijă de nimic, nici măcar de a avea o locuință.

Să urmărim mai de aproape o trupă de școlari străbatând drumurile mari. Se recunosc după tăchia lor cu o bandă galbenă la margine, — zice d. Bouvier — după costumul lor făcut din sărențe, după desagi con-

ținând vre-un manuscris rupt, hârtii îngălbenite, un condei, zaruri de joc și un codru de pâine. Cei mai mici merg înainte; aceștia sunt vânătorii (Schützen), servitori ai celor mai mari, numiți bacchanți. Bacchant însemnează vagabond. Fie-care bacchant își are vânătorul, care trebuie să cânte, să cerșească sau să fure ca să-l hrănească.

Tot vânătorului îi incumbă să culegă de pe câmp ceapă și ridichi pentru cina de seară în pădure sau de a abate cu piatra vre-o găscă. a-i suci gâtul și a o ascunde sub haină până când va ajunge la adăpostul de ori-ce privire indiscretă. Dacă trupa face vre-o întâlnire neplăcută, tot vânătorul trebuie să sufere prima ciocnire.

Pe când existența aceasta face pe nenorocii de vânători și țireți și victeni, bacchanții sunt totdeauna veseli, nepăsători și aroganți. Ei cântă în gura mare un Lied în onoarea isnafului:

Scribii și școlarii

— e un proverb cunoscut —

Devin stăpânitorii lumii.

Precum fie-cine o știe

Ei ajung la onorurile cele mai înalte.

Mulțumită art lor lor liberale

Ei sunt iubiți și admirați

Și de toți favorișați.

Și cântecul se sfârșește prin o strofă în care răsună speranțele viitoarelor glorii ale științei germane.

Condeii poate să atingă

Sborul înalt al vulturului,

El conduce la glorie

La avere, la o viață dulce,

El planează asupra lumii lungi!

Existența lor nu e așa de plăcută, căci, foarte adesea, în loc de hrană ei nu culeg de cât lovituri de sabie din partea tâlhărilor și lovituri de biciu din partea țărănilor.

„Rudele mele cele mai de aproape — cântă un student în poemele scriitorului Nicolas — sunt foamea și setea; n'am nici carne de porc nici cărnați... O bancă de piatră îmi servește drept pat moale... Împrumută-mi, stăpâne hangiu, un braț de paie ca să nu simț frigul iernei.” Și mai departe: „Unul îmi dă haine; altul de mâncare; al treilea, un pumn; al patrulea, un adăpost; a cincea, o noapte de amor; al șeselea, o țesală...”

Ajuns în sat, el cântă un psalm preotului care se înduioșează și-i dă un adăpost, s'au îl dă pe ușă afară. Atunci vine rândul hangiuului și mai ales al fiicei lui, căreia școlarul îi face curte. Dar' ce-i pasă lui de toate astea; primăvara vine după iarnă și atunci „casa lui e lumea largă, unde perorează cu cerul și vorbește cu roșele”. Și în așteptarea deliciilor unei nopți sub cerul liber, el înșală pe țărani exploatând superstițiile lor. Ei merg până a se da drept elevi din Salamanca, unde Satan predă în per-

NOUTĂȚI

Arad, 1 Dec. n. 1897.

A doua convenire socială a tinerimei române din loc se va ține Sâmbătă la 4 Decembre c. în sala restaurantului „Millenium“. De oare-ce invitații speciale nu se vor trimite, *On. public din loc și jur este rugat a considera acest avis drept invitare.*

Testamentul unui patricid. Iosif Moritz, care de mai mulți ani era robul temniței din Illava din cauza că omorise pe tatăl său, a murit. Prin testamentul lăsat, el testează întreaga sa avere de 30 mii fl. lui EMKE. „Pesti Napló“ întreabă, dacă Emke i-va ierta păcatul?

Ladă misterioasă. Pe drumul ce duce dela Nagy-Tapolcsány la Szomorufalu, doi gendarmi au aflat o ladă închisă care se mișca și se auziau dintr'nsa sunete răgușite. Deschizând-o au găsit într'nsa un biet fiicău ca de douăzeci de ani desbrăcat, cu mâinile și picioarele legate, ear' gura astupată cu o batistă. Era aproape mort. Întrebat cum a ajuns aici, el a spus că noaptea trei oameni necunoscuți au intrat în grajdul unde dormia la stăpânul său și l'au legat, voină să-l arunce în grănar. La rugămintele lui l'au lăsat cu viață, dar' l'au închis în ladă și dus cu trăsura până în locul unde a fost descoperit. Așa se crede, că e la mijloc o resbunare din cauza vre-unei fete.

Duel pe moarte. În Cernăuți s'a duelt studentul în drept Stursky cu un oficer de cavalerie. Ciocnirea a fost atât de vehementă, că studentul în urma unei răni grave a murit a doua zi.

Și când te cugeți, că litigiul era un mic schimb de vorbe!

Dragostea iartă toate. Pe la începutul anilor nouăzeci s'a pertractat în fața tribunalului din Toulon un proces senzațional, al cărui erou era o frumusețe rară, nevasta căpitanului de marină *Jonquières*, acuzată că a avortat un copil, fruct din dragoste întreținută cu primarul din Toulon. Bărbatul înșelat a divorțat, ear' frumoasa păcătoasă a fost condamnată la 2 ani închisoare. A fost greu păcatul, amară suferința femeii și mare durerea bărbatului. A plecat pe mările întinse, a umblat prin China și Japonia, crezând, că va uita pe aceia, pe care atât de mult a iubit-o. În zădar, n'a putut-o șterge din inimă. Scrisorile dulci s'au schimbat tot mai des, iar' acum „Figaro“ din Paris aduce

următoarea știre: „Domnul căpitan de marină *Jonquières* s'a cununat din nou cu soția de care se despărțise.“

Dragostea iartă toate!

Regină — mijlocitoare de căsătorii. Pe la anii șaptezeci se constituise în Roma o societate de caritate, care în fiecare an distribuia la 150 fete sêrace câte 30 de galbeni zestre. Cele dotate nu primeau banii imediat, ci numai un mandat pe care-l escomptau atunci când se căsătoriau.

La prima Octomvrie se ținea o mare serbare în Roma, când cele premiate îmbrăcate în haine albe și cu voal lung pe față parcurgeau străzile Romei, purtând în sin fiecare mandatul despre 30 galbeni. Fătăciile așteptau cu multă curiozitate sosirea cortegiului și a rare-ori treceau trei luni, ca toate 150 de fete să nu-și fi ridicat zestrea.

Acest frumos obicei l'a împrospătat acum regina *Margareta* a Italiei. S'a constituit o societate din damele mai înalte italiene sub patronajul reginei, care singură dă la 75 de fete câte 30 galbeni

Cugetările unui bărbat de stat rus. *Pobedonosev*, prim procuratorul sfintului sinod rusesc, educatorul țarului *Alexandru III* și intimul țarului *Nicolae II*, căruia când el călătorește încredințează sigiliul consiliului de stat, a scris nu de mult o carte foarte interesantă intitulată „*Cugetări moscovite*.“ Dăm și noi câteva din acele cugetări căci ele ni se par cu atât mai interesante, că provin dela un bărbat a cărui ideal ca sistem de guvernământ este cel teocratic creștin.

Democratismul este o minciună, căci sistemul democratic, cu ajutorul corupțiunii nedespărțite de votul universal, dă puterea în mâinile oamenilor mai puțin cugetători, tot d'odată mai egoști.

Parlamentarismul este o minciună. El este o instituțiune, care servește ambițiunea, vanitatea și interesele personale ale deputaților.

Presa este o minciună. Puterea ei, pe care n'o regulează nici statute, nici responsabilitate, se bazează pe ideea greșită, că opinia publică și presa sunt identice. Criticând ea totul, răpește cetitorilor capacitatea de a cugeta și ei înșiși.

Legea să nu fie numai regula ci și poruncă aceasta-i dă putere asupra conștiinței noastre. Azi să aduc multe legi, cari sunt numai reguli; ele restring dar nu obligă.

Începutul iernii ni se anuță frumos. De azi dimineată ninge. În două trei zile, dacă va urma a cădea zăpada tot ca azi, avem drum de sanie.

Odysseus — Leib Bendel.

Orașul Viena are între zidurile sale un oaspe distins, care acum a sosit din *Algir*. Este *monsieur Leib Bendel*, asasin și desertor într'o parsoană. El a fost prins deja astă primă vară, dar' extradarea lui s'a trăgănat până acum.

Eată mă rog cine e *monsieur Bendel*:

După ocupațiune odinioară copist, dar' de când a fost înrolat la dragoni, profesa un anumit sport, care consta în aceia, că dădea de lucru poliției și miliției atât din Austria cât și din Ungaria. Asentat în 1890, a simulat mereu moribund, ear' în primă-vara anului 1893 a fugit din spitalul garnisoanei *Przemysl*. După vre-o câte-va luni el a fost prins, dar' earăși a fugit, venind la *Buda-pesta*, unde a ajuns în conflict cu poliția — așa se zice pentru furt. A fost condamnat la 3 ani închisoare; ear' a simulat moribund, și în 30 Maiu 1896 a fugit din celula separată a spitalului garnisoanei *Buda-pesta*. Nimeni nu știa unde a dispărut, pe când el se distragea când în *Buda-pesta* când în *Viena*. În luna Iulie a anului trecut el a fost surprins în *Viena*, unde era angajat la o șatră de tîrg și răspundea la numele *Ignatz Reich*. În acest interval i se imputa și un omor. S'a întemplat anume, că în vara anului 1895 în *Viena*, în decursul unei certe de stradă, cineva a străpuns pe lucrătorul *Iohann Kunz* și a dispărut. Toate semnele arătau în asasinul misterios pe *Bendel*, care folosia o mulțime de pseudonime; după multă căutare, pe la sfîrșitul lui August el earăși a fost descoperit și arestat. Dar' *Bendel* s'a bolnăvit din nou și — cu toate că avea fiere pe mâni și picioare — el a fugit și a patra oară din spital. A îmbrăcat uniforma unui soldat din spital, și sub haine a știut atât de bine să ascundă fierele, în cât garda porții l'a lăsat să treacă fără vorbă. De atunci iarăși i-s'a pierdut urma. În primă-vara acestui an a venit vestea, că *Bendel* petrece în *Algir*; intervenind legațiunea austro-ungară la *Paris* el a fost arestat. El servia ca voluntar în regimentul 1 al legiunii străinilor și un coleg l'a recunoscut după fotografiile poliției. Pe drum el a fost petrecut de o escortă tare, să nu mai scape; 4 soldați cu puștile încărcate îl păziau, plus că avea fere pe mâni și picioare. Astăzi el este oaspele temniței garnisoanei din *Viena*.

ULTIME ȘTIRI

Demonstrațiuni.

Praga, 30 Noembre.

Eri toată ziua, până seara, au fost mari demonstrațiuni. Vre-o 500 studenți germani au voit să demonstreze contra *Cehilor*. Aceștia însă s'au răsbunat. În încăierarea ce s'a produs, un student german a fost bătut crunt, ear' altul străpuns cu cuțitul.

Vre-o 10.000 *Cehi* seara au manifestat pe piața *Wenzel*.

În consiliul comunal primarul *Podlinsky* a pronunțat un violent discurs contra studenților și profesorilor germani. *Cehii* nu se vor lăsa însă provocați de nimeni, a zis el, ci prin curaj și prudență vor ajunge să încoroneze cu coroana lui *Wenzel* pe regele *ceh*.

Seara plebea a comis mari orgii. A spart ferestre și a provocat disordine. A trebuit să intervină și miliția.

Reichenberg, 30 Nov,

Azi noapte *Nemții* au demonstrat contra *Cehilor*. La reuniunea „*Ceska Beseda*“ au spart toate geamurile.

Editor: Aurel Popoviciu-Barcianu.

Redactor responsabil: Ioan Russu Sirianu.

soană. Lucru și mai curios, pe atunci toată lumea credea la aceste apariții, până și *Luther* însuși.

Educația aceasta „a drumurilor“ era totuși de oare care folos, fiind-că făcea corpurile sîpșilor și mai viguroase și une ori chiar creerii lor mai solizi și mai hrăniți de fapte și de observațiuni.

În memoriile lui *Thomas Platter* vedem cum acest student vagabond, din simplu pășcător de capre, devenit vînător, bătut zilnic și rătăcind în urma bauhaulului său, își face un drum cu vagabundajele lui din *Bavaria* și *Silesia*, și devine una din gloriile Reformei în *Elveția* și director al Școlii Castelului din *Băle*, care există și astăzi.

Să împrumutăm dela *Thomas Platter* câteva din amintirile lui din tinerețe, de pe stanci când, condus de bacchantul său, străbătea țările germane:

„Am stat câte-va săptămîni în *Naumburg*. Aceia dintre noi, vînătorii, cari știau să cânte, străbăteau orașul, eu cerșeam și nu călcam nici odată pe la școală. A fost vorba să ne aducă cu sila. Magistrul a dat ordin bacchanților noștri să vie în clasă, de nu vor să fie aduși cu forța. Drept răspuns, *Anthionius* i-a zis că n'are de cât să poftească. Printre școlari erau și câți-va *Elvețieni* cari, ca să nu fim prinși pe neaștep-

tare, ne-au informat despre ziua când era să vie să ne ia.

„Noi, vînătorii am cărat pietre sus pe acoperișul casei; *Anthionius* și cei-alți păziau la poartă, ear' când magistrul sosi cu toată ceata lui de vînători și de bacchanți l'am primit cu lovitori de petre și l'am silit să bată în retragere. Afînd că o plîngere a fost adresată autorității, am profitat de faptul că un vecin își mărita fata și cu această ocazie îngrășase câte-va găște în coteț, ca să-i furăm trei în timpul nopței; apoi ne-am dus într'o mahala situată la marginea cea-altă a orașului, unde *Elvețienii* au venit și au benchetuit cu noi, și apoi am plecat spre *Halle*, în *Saxonia*.

„Acolo am frecventat școala *Sf. Ulrich*. Bacchanții noștri, însă, ne tratau așa de rău, în cât câți-va dintre noi ne-am înțeles cu vîrul meu *Paulus* ca să fugim, și am plecat la *Dresda*. În orașul acesta nu erau profesori buni, ear' școala era plină de păduchi pe cari ti auzeam furnicând în culcușurile noastre. Am părăsit și acest oraș ca să mergem la *Breslau*. În călătoria aceasta am suferit de foame; n'aveam de mîncare, de obicei, de cât ceapă crudă cu sare, mere și pere sîlbatece. Dormeam sub cerul liber; cu toată politeța noastră cu care ceream ospitalitate, nimeni nu vroia să ne primească în casă; ba, mai dădeau și drumul cănilor asupra noastră. În schimb însă,

cum ne apropiam de *Breslau*, în *Silesia*, a fost o așa de mare abundență de ori-ce lucru și așa de mare efințătate, în cât bieții școlari se îmbolnăveau mîncînd.

„Am stat multă vreme în *Breslau*. Într'o iarnă am fost bolnav de trei ori și a trebuit să fiu transportat la spital. Școlarii au spitalul și doctorul lor; cu 16 heller-i cât se plătește pe săptămîna pentru un bolnav, ei sunt bine tratați și îngrijiți; au pat bun, dar' plin de păduchi.

„Iarna, vînătorii se culcau pe jos în sala școalei, ear' bacchanții în celule; când veneau însă căldurile de vară, mergeam în cimitir; adunam earbă, o puneam într'un colț al cimitirului și dormeam ca niște pu-reci pe băligar. În timp de ploae ne adăposteam în școală; când era vijelie vegheam noaptea poalmodiînd pe sub-cantor des responsoria și alte cînturi.

„Vara, mergeam câte o-data pe la bere-rii ca să cerșim bere. În definitiv, hrana nu ne lipsea, dar' studiam foarte puțin. La școala *Sf. Elisabeth*, nouă baccalaurei își predau lecția la aceeași ora și în aceeași cameră; dar' graeca lingua nu era cunoscută în țară; nimeni n'avea încă cărți imprimare, afară de praeceptor-ul, care posedă un *Terentius* imprimat“.

(Va urma).

Bibliografie.

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la Universitatea din București. Tipografia „Cărilor bisericești“.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române. Prețul 6 lei.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856. Prețul 15 lei.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7) Prețul 10 lei.

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion I pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859. Prețul 15 lei.

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciureu, Brașov. 1897. Prețul 1 fl. 50 cr.

A apărut în editura tipografiei diecesei gr.-ort. române a Aradului: „Calendarul pe anul dela Christos 1898. (Anul XIX). Prețul 30 cr. v. a.

Călindare nouă. În librăria Kraftt din Sibiu au apărut „Amicul Poporului“, călindar ilustrat pe anul 1898, de Gr. Sima a lui Ioan și „Călindarul Săteanului“. Amândouă foarte frumos executate, cu o mulțime de gravuri interesante.

Tot în editura acestei librării a apărut „Posnașul“, fără îndoială cel mai bun și poate singurul călindar care cuprinde numai glume și o mulțime de istorisiri hazușe, compuse și alese cu mult gust de dl Ermil Borcia din Sibiu.

„Despre Fanarioți“ de Marcu-Filip Zallony, cu o prefață de Iorgu P. Balș, doctor în drept. București, Institutul de arte grafice Carol Göbl.

„Românii în revoluțiunea lui George Doșa“ (1514), studiu din istoria Românilor de peste munți, de Septimiu Sever Secula. Această broșură interesantă, privitoare la istoria poporului nostru s'a retipărit din „Arhiva“ din Iași și se extinde pe 33 pagini în format octav mare. În text are mai multe note și isvoare, precum și înfiorătorul tablou al executării lui George Doșa din partea Ungurilor.

A se adresa la autor în București, „Hotel Imperial“ (Calea Victoriei).

A eșit de sub tipar „Manual de Tipicul bisericii ortodoxe orientale pentru elevii institutelor teologice și pedagogice, întocmit de Dr. Iuliu Olariu. Caransebeș, 1897. Tiparul tipografiei diecesane.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Grâu de frunte, Secara, Orzul, Ovėsul, Cucuruzul.

Prețul făinei:

Table with 2 columns: Flour type and price. Includes Făină albă, Făină pentru pâne.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 7b, 8, Tërțe.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu de toamnă fl. 12.60—13.20; grâu de primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (porumb) fl. 4.90—5.—; ovės fl. 6.40—6.70; sēcără fl. 8.55—8.65.

Tèrgul de rimători din Budapesta dela 26 Nov. n. 1897.

Rimătorii din Ungaria se vënd: părechia, greutate dela 250—280 chlgr., cu 52 1/2—53 cr. per chlgr.; de greutate dela 300—380 chlgr. 51 1/2—52 1/2 per chlgr. Rimători de Sèrbia, se vënd: părechia greutate dela 240—260 chlgr. în sus, cu 52—53 cr.

Magazin de liqueruri fine.

LÁDÁNYI KAROL și FIIU

Băcănîe de coloniale, delicatese materiale și vopseli

„BROASCA TESTOASĂ“ ARAD PIAȚA TÖKÖLYI (colț cu strada Zrinyi și Lazar, vis-à-vis de baie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat cu articole de cea mai bună calitate.

Serviciu prompt și ieftin.

Telefon în oraș și comitat Nr. 146.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Table of train fares from Arad to various destinations including Budapest, Teiuș, and other regional towns.

Table of train fares from Arad to Claba, Oradea-mare, Seghedin, and other regional towns.

Table of train fares from Seghedin to various destinations including Arad, Brad, and other regional towns.

Table of train fares from various destinations to Arad, including Tèrnova-Cheriu, St.-Ana, and other regional towns.